

ความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

จิณณพิภัทร ชูปัญญา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครพนม
ศิริลักษณ์ ใจช่วง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
กนกพร ไทรสุวรรณ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
พัชรินทร์ วงตา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
พิมพ์รภัช แห่งทองกลาง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุข ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขและความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

วัสดุและวิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม 2563 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา: พบว่า บุคลากรเป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.5 อายุเฉลี่ย 40.8 ปี อายุงานเฉลี่ย 14.8 ปี และระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยงานปัจจุบันเฉลี่ย 8.8 ปี เมื่อพิจารณาความสุขในชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 7.03$, $SD = 1.49$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตในภาพรวม อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$, $SD = 1.04$) ซึ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตรายด้าน 5 ประเด็น พบว่า 1) ความสำเร็จตามคาดหวัง ระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$, $SD = 1.07$) 2) สภาพแวดล้อมต่างๆ ของชีวิต ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 1.28$) 3) ความพึงพอใจในชีวิต ระดับมาก ($\bar{X} = 5.22$, $SD = 1.22$) 4) การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต ระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 1.21$) และ 5) ความต้องการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 1.58$) ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ระดับดี ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 0.50$) ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีผลต่อความสุขในชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยสามารถทำนายความสุขในชีวิต ได้ร้อยละ 12.7 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยสามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ได้ร้อยละ 32.0 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อสรุป: ความสุขของบุคลากรเป็นผลจากการมีความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตทั้งในด้านความสำเร็จตามคาดหวัง สภาพแวดล้อมต่างๆ ของชีวิต ความพึงพอใจในชีวิต การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต และความต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความสุขจากระดับบุคคลส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุข จึงควรสนับสนุนให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดี สร้างแรงจูงใจในการทำงาน เกิดการมีส่วนร่วมและมีพลังสร้างสรรค์พัฒนางาน

คำสำคัญ : ความสุข องค์กรแห่งความสุข

The Happiness of personnel in Nakhon Phanom Provincial Public Health Office

Jinnpipat Choopanya; Provincial Chief Medical Officer
Siriluk Jaichuang; Public Health Technical Officer, Senior Professional Level
Kanokporn saisuwan; Public Health Technical Officer, Professional Level
Patcharin wongta; Public Health Technical Officer, Professional Level
Phimraphat Thangthonglang; Public Health Technical Officer, Practitioner Level
Nakhonphanom Provincial Public Health Office, Nakhonphanom 48000

Abstract

Objectives: This descriptive research aims to study the level of happiness, Factors that affected to the happiness, and the opinions on life of personnel in Nakhon Phanom Provincial Public Health Office.

Materials & Methods: The study sample consisted of 112 personnel who are working at Nakhonphanom provincial Public Health Office. The tool used for data collection was a questionnaire of The Happiness of personnel in Nakhonphanom Provincial Public Health Office. Data were collected between July and August 2020 and analyzed by descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

Results: This research found that 62.5 percentage of personnel were female, mean age was 40.8 years, average working age was 14.8 years and average working time in the current office was 8.8 years. The happiness of life of personnel in Nakhonphanom Provincial Public Health Office was high level ($\bar{X} = 7.03$, SD = 1.49). Overall attitude about life were high level ($\bar{X} = 4.69$, SD = 1.04). To classify the attitude of life by issues were found as follow 1) Success as expectation was high level ($\bar{X} = 4.82$, SD = 1.07), 2) Moderate level for Life conditions ($\bar{X} = 4.59$, SD = 1.28), 3) Hight level for Life satisfaction ($\bar{X} = 5.22$, SD = 1.22), 4) Hight level for obtaining the desired ($\bar{X} = 4.80$, SD = 1.21), and 5) Moderate level for demand change ($\bar{X} = 4.00$, SD = 1.58). The attitude about organization of happiness was good level ($\bar{X} = 3.71$, SD = 0.50). Attitude of being a happy organization affected to the happiness in life of personnel. The happiness in life could be predicted as 12.7% with 0.05 level significantly. The attitude of the happiness in organization affected to the opinions about life of personnel in Nakhonphanom Provincial Public Health Office that could be predicted as 32.0% with 0.05 level significantly

Conclusion: The Happiness of personnel is affected by the happiness in life, and life attitude issues as success as expectation, life conditions, life satisfaction, obtaining the desired, and demand change. The happiness from the personal level, had positive affect energy for being an organization of happiness. Therefore, personnel should be encouraged to have a positive attitude, create motivation for work and creative power to develop work.

Keywords : *Happiness, Organization of happiness*

ความสำคัญ

ความสุข (Happiness) เป็นเป้าหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา หมายถึงระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อชีวิตหรือคุณภาพชีวิตในปัจจุบันของตนเองในภาพรวม ไม่ได้แยกเป็นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง¹ ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อความสุข ดังนั้น การพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยละเลยมิติอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติทางด้านสังคม วัฒนธรรม และจิตใจ จึงไม่เพียงพอต่อการทำให้ประชาชนในชาติบริบูรณ์ เป้าประสงค์สูงสุดในชีวิตคือการมีความสุขได้ ความสุขจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ทั้งจากผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ นักมานุษยวิทยา นักจิตวิทยา และบุคคลทั่วไป

ความสุข ไม่ได้มีคุณค่าเฉพาะส่วนบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีความสุขด้วย เนื่องจากคนที่มีความสุข จะเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทำงานมีคุณภาพ มีพลัง มีการริเริ่มกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ และมีรายได้ดี² ดังนั้น การทำให้บุคคลมีความสุข ไม่เพียงแต่ทำให้เป้าประสงค์ในการพัฒนาบรรลุเท่านั้น แต่ยังทำให้สังคมสงบสุข และประเทศมีความมั่นคงขึ้นด้วย โดยในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าความสุขของบุคคลสามารถวัดออกมาเป็นค่าที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ จากการสำรวจหรือสอบถามบุคคล โดยใช้เครื่องมือที่เป็นคำถามเดี่ยวหรือกลุ่มคำถามที่นักวิชาการสร้างขึ้น มีการให้ค่าคะแนนหรือแบ่งความสุขออกเป็นระดับต่างๆ¹ จากการสำรวจความสุขของประเทศต่างๆ ทั่วโลก จำนวน 162 ประเทศ โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจที่มีระดับคะแนน 0-10 ในปี ค.ศ.2010-2018 พบว่าประเทศที่มีค่าเฉลี่ยความสุขของประชาชนในชาติสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่ เม็กซิโกและเดนมาร์ก, โคลัมเบีย, สวิตเซอร์แลนด์ รวมทั้งฟินแลนด์ นอร์เวย์และไอซ์แลนด์ ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีค่าเฉลี่ยความสุขของประชาชนในชาติต่ำสุด 5 อันดับได้แก่ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง โตโก เซาท์ซูดาน ซีเรีย และแทนซาเนีย ตามลำดับ และพบว่าคนไทยมีความสุข

เฉลี่ยส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในปี ค.ศ. 2018 ที่มีความสุขเฉลี่ย 7.3 อยู่ในระดับมาก และในปี ค.ศ. 2010 คนไทยมีความสุขเฉลี่ยน้อยที่สุดที่คะแนน 6.23 และจากผลการประเมินความสุขบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข (HAPPINOMETER) ปี พ.ศ.2560 พบว่า ค่าเฉลี่ยความสุขภาพรวมของประเทศ 62.60 อยู่ในระดับมีความสุขดี (Happy) และภาพรวมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 64.27 ซึ่งอยู่ในระดับมีความสุขดี (Happy) เช่นกัน และมีเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับไม่มีความสุข (Un Happy) คือความสุขด้านการเงิน (Happy money) ค่าเฉลี่ย 48.47

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม กำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เป็นองค์กรคุณธรรม ควบคู่ไปกับองค์กรแห่งความสุข กระบวนการพัฒนาองค์กรคุณธรรม ด้วยความดีที่อยากสอดคล้องคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย 4 ประการคือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา เพื่อให้บุคลากรมีคุณธรรม มีวินัย มีความสุข ดำรงรักษาบุคลากรและพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุข ที่มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน และเป้าหมายของยุทธศาสตร์กำลังคนด้านสุขภาพ (People Excellence Strategy) คือเป็นคนดี มีคุณค่า มีความผาสุก³ โดยปี พ.ศ.2560 ได้กำหนดอัตลักษณ์ร่วมกัน คือ “ประหยัด สามัคคี มีวินัย” จากการประเมินความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม จำนวน 76 คน เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2561 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสุขในชีวิตภาพรวม 7.43 อยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตภาพรวม 4.54 อยู่ในระดับปานกลาง⁴ ได้มีการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมชมรมจริยธรรม ได้แก่ ทำบุญ ตักบาตร จิตอาสาทำความสะอาดบริเวณวัด เก็บขยะริมฝั่ง โขงฯลฯ กิจกรรมปั่นโตใจ ออกกำลังกาย จัดกีฬาสัมพันธ์ ทุกสัปดาห์ เป็นต้น โดยมุ่งหวังให้บุคลากรมีความสุขกับการทำงานควบคู่กับการมีสุขภาพกายที่ดี ครอบครัวที่

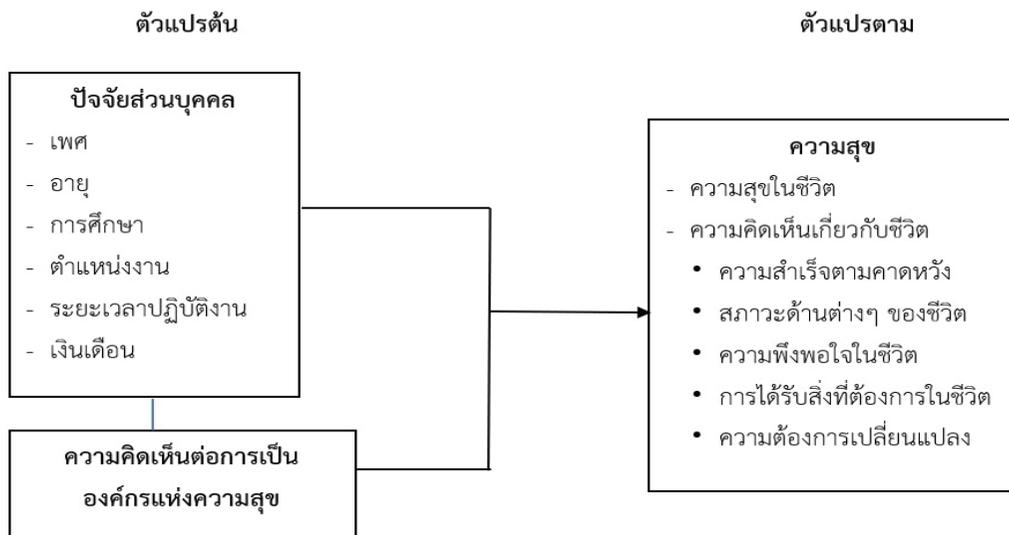
อบอุ่นและมีพลังในการพัฒนางานส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพดี

การศึกษาระดับความสุข และปัจจัยที่มีผลต่อความสุขและความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนมในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนพัฒนา สร้างบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร และส่งเสริมความสุขในการทำงาน อันจะส่งผลให้บุคลากรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานได้บรรลุ

เป้าหมาย ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาระดับความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการศึกษาความสุขของบุคลากร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

วัสดุและวิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (cross sectional descriptive study)

ขอบเขตของการศึกษา ประกอบด้วย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสุขในชีวิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสำเร็จตามคาดหวัง 2) สภาพแวดล้อมต่างๆ ของชีวิต 3) ความพึงพอใจในชีวิต 4) การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต 5) ความต้องการเปลี่ยนแปลง และความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุขของบุคลากร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม จำนวนทั้งสิ้น 130 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบเจาะจง ด้วยการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 112 ฉบับ (ร้อยละ 86.15)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้าง โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่ง

เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงานระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยงาน และเงินเดือน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

2. ความสุขในชีวิต⁵ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 10 ระดับ ได้แก่ 0 (น้อย) - 10 (มาก) กำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับดี ปานกลางและระดับน้อย

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต⁶ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 7 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ปานกลาง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

4. ความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุข จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับดี ปานกลางและระดับน้อย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องความตรงในเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ (Try out) กับบุคลากรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient ได้เท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

เก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย โดยได้มีคำชี้แจงในแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง และการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมเพื่อการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม เลขที่ HE630018 หมุดอายุวันที่ 6 สิงหาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.5 อายุเฉลี่ย 40.85 ปี โดยมีอายุระหว่าง 30-39 ปีร้อยละ 30.4 รองลงมาคืออายุ 50 ปีขึ้นไปร้อยละ 27.7 ตามลำดับ สถานภาพสมสร้อยละ 54.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 61.6 รองลงมาคือปริญญาโท ร้อยละ 21.4 ตามลำดับ ตำแหน่งงานเป็นข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ ร้อยละ 61.6 รองลงมาคือลูกจ้างชั่วคราว/จ้างเหมาบริการร้อยละ 29.4 ตามลำดับ อายุราชการระหว่าง 1-5 ปีร้อยละ 31.2 ประสบการณ์ปฏิบัติงานเฉลี่ย 8.83 ปี ระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยงานปัจจุบัน เฉลี่ย 8.83 ปี โดยระยะเวลาปฏิบัติงานระหว่าง 1-5 ปีร้อยละ 50.9 รองลงมา 6-10 ปี ร้อยละ 17.9 ตามลำดับ และเงินเดือนเฉลี่ย 27,419.49 บาท

2. ระดับความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

2.1 ความสุขในชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสุขในชีวิต ระดับมาก ($\bar{X} = 7.03$, $SD = 1.49$) ส่วนใหญ่มีความสุขในชีวิตระดับมาก ร้อยละ 75 ระดับปานกลาง ร้อยละ 23.2 และระดับน้อยร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตภาพรวม ระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$, SD = 1.04) เมื่อจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตเป็น 5 ประเด็น พบว่า 1) ความสำเร็จตามคาดหวังระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$, SD = 1.07) 2) สถานะด้านต่างๆ ของชีวิตระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.59$, SD = 1.28) 3) ความพึงพอใจในชีวิตระดับมาก ($\bar{X} = 5.22$, SD = 1.22) 4) การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิตระดับมาก ($\bar{X} = 4.80$, SD = 1.21) และ 5) ความต้องการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.00$,

SD = 1.58) 2.3 ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ระดับดี ($\bar{X} = 3.71$, SD = 0.50) โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขระดับดีร้อยละ 74.1 และระดับปานกลางร้อยละ 25.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและระดับความสุขในชีวิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต และความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม (n = 112)

	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
ความสุขในชีวิต	7.03	1.50	มาก
ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต	4.69	1.04	มาก
- ความสำเร็จตามคาดหวัง	4.82	1.07	มาก
- สถานะด้านต่างๆ ของชีวิต	4.59	1.28	ปานกลาง
- ความพึงพอใจในชีวิต	5.22	1.22	มาก
- การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต	4.80	1.21	มาก
- ความต้องการเปลี่ยนแปลง	4.01	1.59	ปานกลาง
ความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุข	3.71	0.50	ดี

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยได้นำตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ (X1) อายุ (X2) การศึกษา (X3) ตำแหน่งงาน (X4) ระยะเวลาปฏิบัติงาน (X5) และเงินเดือน (X6) และตัวแปรความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข (X7) เข้าสมการเพื่อค้นหาปัจจัยที่ดีที่สุด พบว่า ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กร

แห่งความสุข มีผลต่อความสุขในชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยสามารถทำนายความสุขในชีวิตฯ ได้ร้อยละ 12.7 โดยเขียนเป็นสมการ คือ $Y1 = 3.061 + .071(X7)$ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ตัวแปร	B	Std.Error	Beta	t	p-value
ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข (X ₇)	.071	.018	.357	4.006	.000
R = .357 R ² = .127 R ² _{adj} = .119 SE _{est} = 1.40528 a = 3.061					

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยได้นำตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ (X₁) อายุ (X₂) การศึกษา (X₃) ตำแหน่งงาน (X₄) ระยะเวลาปฏิบัติงาน (X₅) และเงินเดือน (X₆) และตัวแปรตามคือ

การเป็นองค์กรแห่งความสุข (X₇) เข้าสมการเพื่อค้นหาปัจจัยที่ดีที่สุด พบว่า ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยสามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตได้ร้อยละ 32.0 โดยเขียนเป็นสมการ คือ $Y_2 = 1.678 + .392 (X_7)$ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ตัวแปร	B	Std.Error	Beta	t	p-value
ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข (X ₇)	.392	.054	.566	7.192	.000
R = .566 R ² = .320 R ² _{adj} = .314 SE _{est} = 4.29667 a = 1.678					

อภิปราย

ความสุขในชีวิตบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 7.03$, $SD = 1.49$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจากการสำรวจความสุขของประเทศต่างๆ ทั่วโลก 162 ประเทศในปี ค.ศ.2010-2018 พบว่าประเทศที่มีค่าเฉลี่ยความสุขของประชาชนในชาติสูงสุด คือ เม็กซิโกและเดนมาร์ก 8.3 และประเทศไทยคะแนนเฉลี่ย 7.3² อีกทั้งจากการประเมินความสุขของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ในปี พ.ศ.2561 พบคะแนนเฉลี่ยความสุขในชีวิตภาพรวม 7.43 อยู่ในระดับมากเช่นกัน⁴ และผลประเมินความสุขบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข (HAPPINOMETER) ปี พ.ศ.2560 พบว่าค่าเฉลี่ยความ

สุขภาพรวมของบุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 64.27 อยู่ในระดับมีความสุขดี (Happy) ซึ่งระดับประเทศมีค่าเฉลี่ย 62.60² จะเห็นได้ว่าบุคลากรมีความสุขในระดับมากหรือสูงมาตลอด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ได้มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาองค์กรแห่งความสุขอย่างต่อเนื่อง โดยชมรมจริยธรรมฯ ได้แก่ ทำบุญ ตักบาตร จิตอาสา ทำความสะอาดบริเวณวัด เก็บขยะริมฝั่งโขง กิจกรรมปันโตใจ ออกกำลังกาย จัดกีฬาสัมพันธ์ทุกสัปดาห์ เป็นต้น ซึ่งทุกกิจกรรมเกิดจากการ “ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล” และปรับกระบวนการอย่างต่อเนื่องให้ดีกว่าเดิม จนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดนครพนม ที่พบว่า ความสำเร็จตามคาดหวัง ความพึงพอใจในชีวิต การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับมาก อาจเนื่องจากมีความรู้สึกที่ดีกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความสุขสำหรับบุคคลจนเกิดความพอใจหรือได้ในสิ่งที่ต้องการทำให้ชีวิตมีความสุข ตามทฤษฎีความสุข (The Desire-Fulfillment Theories)⁷ ได้แก่ การได้รวมวางแผนและร่วมทำในกิจกรรมชมรมจริยธรรมหรือองค์กรแห่งความสุข เป็นต้น ส่วนสภาวะด้านต่างๆ ของชีวิตและความต้องการเปลี่ยนแปลง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงบุคคลมีความต้องการปรับปรุงหลายๆ ด้านของชีวิต แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างจะสามารถปรับสู่ระดับที่ดีกว่า⁸ เช่นเดียวกับการศึกษาที่พบว่าบุคลากรสุขภาพมีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบการเสริมสร้างความสุขในการทำงานมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 7 ดี ได้แก่ ปฐมนิเทศดี มีพี่เลี้ยงดี สวัสดิการค่าตอบแทนดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกดี ก้าวหน้าดีสัมพันธ์ภาพดี และมอบหมายงานดี⁹

ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีคะแนนเฉลี่ยระดับดี ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 0.50$) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในชีวิตของบุคลากรสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยสามารถทำนายความสุขในชีวิต ได้ร้อยละ 12.7 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ของบุคลากรสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยสามารถทำนายความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ได้ร้อยละ 32.0 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อความสุขในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของบุคลากรสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดนครพนม ซึ่งต่างจากการศึกษาของพัชรินทร์ วงตา ปี พ.ศ.2563 ที่พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขโดยรวมของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านการทำงาน โดยเฉพาะลักษณะงาน รายได้ มี

ความสัมพันธ์กับระดับความสุขโดยรวม¹⁰ และการศึกษาปัจจัยทำนายความสุขในการทำงานของบุคลากร สาธารณสุขในจังหวัดสกลพบว่าการทำงานเป็นกะ สถานภาพการจ้างงาน สถานภาพสมรสและรายได้เดือนสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของบุคลากร ได้ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.40$)¹¹ เช่นเดียวกับการศึกษาที่พบว่าการพัฒนาองค์กรแห่งความสุขเกิดจากบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรและผู้บริหารมีความไว้วางใจร่วมแก้ปัญหาและร่วมพัฒนากิจกรรมเพื่อเพิ่มความสุขในองค์กร¹¹ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน ได้แก่ เจตคติ ความรู้ความสามารถ สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อม สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001¹² ดังคำกล่าวที่ว่าความสุขเป็นการรวมตัวกันของความรู้สึกและทัศนคติของบุคคล ซึ่งเขาจะมีความสุขหรือไม่ขึ้นอยู่กับการตีความของตนเองตามสภาพแวดล้อมหรือบริบทของบุคคลนั้นๆ⁷

ข้อเสนอแนะ

1. เสริมสร้างทัศนคติ และแรงจูงใจที่ดีในการทำงานให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำและพัฒนาให้ดีกว่าเดิม ในรูปแบบ PDCA ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำหรือองค์กร จากผลการศึกษาที่พบว่าบุคลากรมีความสุขในชีวิตระดับมาก โดยความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขมีผลต่อความสุขในชีวิตและความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตทั้งในด้านความสำเร็จตามคาดหวัง สภาวะด้านต่างๆ ของชีวิต ความพึงพอใจในชีวิต การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต และความต้องการเปลี่ยนแปลง

2. เสริมคุณค่ากับตำแหน่งและงานที่บุคลากรทำ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน จากผลการศึกษาที่พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต ด้านความต้องการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรมีคะแนนน้อยที่สุดในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตทั้ง 5 ด้าน ดังนั้น องค์กรควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และส่งเสริม

บุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอย่างเต็มที่ มอบ
หมายความรับผิดชอบชัดเจน ได้ทำงานที่ท้าทาย มีอิสระ
ในการคิดและทำ อันจะส่งผลให้ระดับความสุขของ
บุคลากรที่มีต่อองค์กรในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น

ข้อสรุป

ความสุขของบุคลากรเป็นผลจากการมีความสุข
ในชีวิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตทั้งในด้านความ
สำเร็จตามคาดหวัง สภาวะด้านต่างๆ ของชีวิต ความ
พึงพอใจในชีวิต การได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต และความ
ต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความสุขจากระดับบุคคล
สู่การเป็นคนดี มีคุณค่า มีความผาสุก ส่งพลังบวกต่อการ
เป็นองค์กรแห่งความสุข จึงควรสนับสนุนให้บุคลากรมี
ทัศนคติที่ดี สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกิดการมี
ส่วนร่วม มีพลังสร้างสรรค์พัฒนางาน เพื่อบรรลุเป้าหมาย
ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุขและระบบสุขภาพ
ยั่งยืน

คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
นครพนม และบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
นครพนมทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ตลอดจน
บุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการ
วิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. Veenhoven, R. Quality of life and happiness: Not quite the same. In G. DeGirolamo et al. Salute e qualita dell vida Centro scientific Torino; Italia. 2001: 67-95.
2. Veenhoven, R. Average Happiness in 162 Nations 2010-2018. World Database of Happiness Rank report Average Happiness [Internet] 2020 [cited 2020 Aug 25]. Available from: <https://worlddatabaseofhappiness>.

eur.nl/reportsfinding-reports-on-happiness-in-nations/

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม.องค์กรคุณธรรม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม. 2560.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม. รายงานผลการปฏิบัติงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม. 2562.
5. Fordyce, M. W. A review of research on the happiness measures: A sixty second index of happiness and mental health. Social Indicators Research. 1988; 20(4): 355-381.
6. Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction with Life Scale. Journal of Personality Assessment. 1985; 49(1): 71-75.
7. Parfit, D. Reasons and Persons. Oxford. Clarendon press. 1984.
8. Diener, E. (2006), Guidelines for National Indicators of Subjective Well-Being and Ill-Being, Journal of Happiness Studies, 7(4), 397-404.
9. รักชนก น้อยอาษาและประเสริฐ ประสมรักษ์. ระดับความสุขและรูปแบบการเสริมสร้างความสุขในการทำงานของบุคลากรสุขภาพ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร. ศรีนครินทร์เวชสาร 2561; 33(6)
10. พชรินทร์ วงตา. ความสุขบุคลากร และปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับระดับความสุขของบุคลากรในสังกัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม. 2563.
11. วิทยา พลาอาด และนพดล ละอองวิจิตร. ปัจจัย ทำนายความสุขในการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข ในจังหวัดสตูล. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ 2561; 6(3): 20-28.
12. ศุภิพร เพชรเรียง. การพัฒนาองค์กรแห่งความสุขของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. วารสาร เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาค ใต้ 2563; 7(1): 1-15